

Foksányban is. Aztán láttuk a cirillbetűs kiírásokat az állomásokon, még akkor is azt hittük, hogy hazamegyünk. Volt olyan, aki amikor átmentünk a faluján még Magyarországon, hazakéredzkedett. Visszajövet nem akarták az oroszok beengedni a táborba, de ő erősködött, hogy igazolás kell neki, ami nélkül nem megy el innen!

Meg se állt az erdőlágerig.

LÉB JÁNOS

Liliomfény

Tavasszal érkezett a dokkba Csendes. Az öböl vize pezsgett a dévérek ivásától.

A főnök megkért, avassam be a dolgok fortélyaiba, hogy igazi dokkmunkás legyen: targoncavezetéstől a darukötözésig, a szakszerű vagonkirakástól a bárkafedelek leszereléséig, a portáldaru üzemeltetésétől a kamionkonténerek pontos rakodásáig.

Elkaptuk a nagy izzadások évadját. Equadorból érkezett nyers babkávét zsákoltunk. Egy zsák hetven kilót nyomott.

Csendes ritkán szólt. Ujjbegyei kirepedeztek, vérfoltok sötétlettek a szövetszákokon. Közönséges szigetelőszalaggal leragasztgatta, és ment tovább a munka. Maga is mosolygott a kínlódásán.

Munka után az udvaron gyakoroltunk.

A könyvtárban összefutottam vele, meglepett, hogy Exupéryt olvas. Utána, amíg el nem merült a nap, az öböl végében üldögélt egy felfordított csónakon, szállása közelében. Komphajón lakott. Kavicsokból betüket rakott ki a fövényen.

Hallgatagságát nem vették jónéven a dokkmunkások. Morogtak rá. Nem volt tagja semmi szervezetnek sem a Maharton belül, sem azon kívül.

Akkor még én sem értettem meg a mélabúját.

Ellenkező műszakba osztották, s én két új dolgozót tanítottam a dokk tudni-valóira.

Már a nyárban jártunk, amikor egy nap ott üldögélt a csónak mellett. Aprólékos gonddal egy nevet rakott ki a kavicsokból.

A fák mögött bárkák, uszályok horgonyoztak. Valamelyik fedélzetéről nevetést hozott a szél. Alakom árnyékot vetett a fövényre. „Liliomfény” — olvastam. Gyorsan összesöpörte a tenyerével a kavicsokat. Melléültem, és zavarunkban a sirályokat néztük.

Nehezen szólalt meg:

— Megoldást keresek valamire — mondta fojtottan.

— Ha tudok, szívesen segítek.

— Nem. Ez más. Más, mint az élet szokásos gondjai.

— Ha van kedved, este gyere be a Legyesbe — a matrózkocsmába hívtam.

— Rendben — mondta, és elindult a komphajó felé.

Aznap estig három vagon szőlőcukrot raktunk ki. Egész idő alatt törtem a fejem, de csak sejtéseim voltak.

A zenegép mellett ült, fasírtot evett, citromlét ivott. Hőség volt.

— Gyönyörű nevet raktál ki a parton, Csendes — mondtam neki önkéntelenül.

— A feleségem volt. Tíz éve... találták meg a Lupa-szigettel szemközi parton. Rákos volt, nem bízott az orvosokban. Fogta magát, és... itthagytott.

Szerettem volna valami vigasztalót mondani, de csak a sörömet bámultam, mint egy kocsmafilozófus.

— Voltam már mentős, vájár, révkalauz. Most itt trógerolok.

— Valami megoldást emlegettél délután...

— Előbb-utóbb rá fogok bukkanni.

— És az emberek? — kérdeztem.

Csikos pólója alá fújt, s aztán furcsán nézett rám:

— Eleinte azt hittem, hogy meg tudom emészteni. Aztán elcsendesedtem.

— Begubóztál.

— Az én hibám. Ilyen vagyok. Még most is szeretem. Nyilván örülsz.

Sokáig nem láttam. Kint üldögéltem az öbölben, néztem a tengerhajókat a Dunán — dél felé úsztak rakományaikkal.

Az ősz elején találkoztunk újra. Jutalmat akartak adni neki, de visszautasította. Az egyik portáldaru gémjén elszakadt a drótkötél, és egy becsomagolt munkagép a dokk sínpályájára zuhant. A legutolsó pillanatban rántott el alóla egy hajóst.

Ősz végén újra egy műszakba kerültünk. Korai hópelyhek szállingóztak, szélrohamok söpörtek végig a kikötőn. Egy osztrák hajóba zsákoltunk, a Tiszai Vegyi Kombinát granulátumát. Nem mentünk be reggelizni a többiekkel.

Nevetve ugrott át a hajóról a partra. Forró, citromos teát iszogattunk, Csendes közben föl-fölnevetett:

— Megvan a megoldás.

— Ha ennyire örülsz neki, akkor biztos jó.

— Naná!

— Kölcsönadnád nekem azt a nevet? — kértem.

— Fura fickó vagy — mért végig. — Minek kell az neked?

Felmásztunk a vagonba, magunkkal vittük a citromos teát, a zsákokra telepedtünk.

— Erre a névre szeretnék keresztelni egy halászhajót.

— Többet mondjál, ha már kölcsönadom...

— Oké... Nos, az a náci, aki 44 nyarán lelőtte Exupéryt, utólagos elismerésre, jutalomra vár egy bizonyos neonáci banda kasszájánál. Azok viszont szemtanút kérnek tőle, aki igazolja, hogy valóban ő lőtte le Ex gépét.

— Várj! — vágott közbe. — Ez kitalált történet, igaz?

— Persze... Szóval az a náci emlékszik egy Liliomfény nevű halászbárkára. Fogja magát, elutazik a Földközi-tenger partvidékére, St. Raphaelbe. Megtalálja a vén halászt, aki emlékszik a légicsatára. Már-már teletömné a náci az öreg zsebét bankókkal hálaképpen, de jön a bibi... Érdekel, Csendes?

— Egyelőre tetszik.

— ... Azt kérdezi a náci az öregtől: maga valóban látta Ex gépét a tengerbe zuhanni? Azt nem mondtam. Nem zuhant a tengerbe — válaszolja az öreg. Hogy a francba ne zuhant volna belé?! Hát én szedtem le géppuskával!, erősködik a náci. Hiába kiabál velem, Ex csatázott, de nem zuhant a tengerbe, mondja magabiztosan az öreg. Akkor hová tűnt ma szerint, már kiabál a náci.

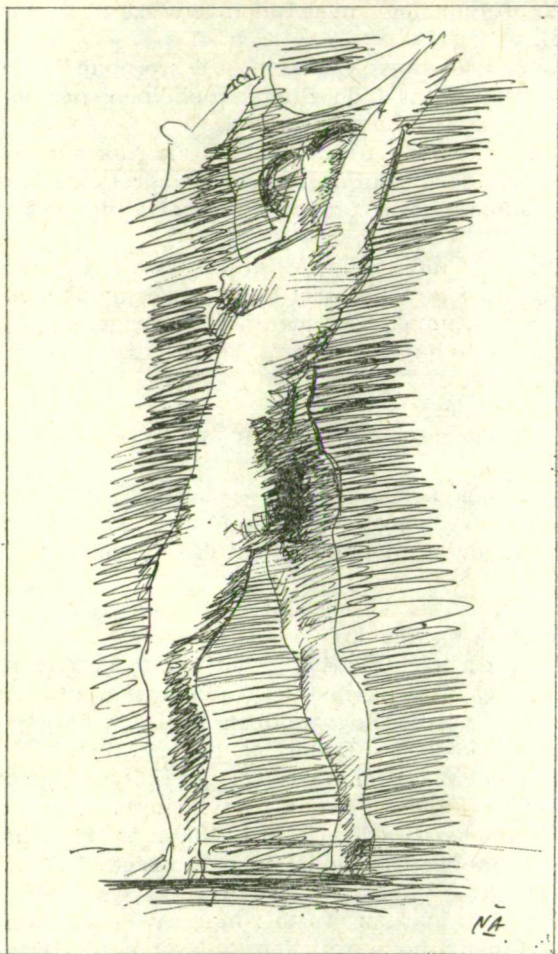
Arra ment, és az égre mutat az öreg. Maga a bolondját járhatja velem?, ordít a náci. Az öreg azonban hajthatatlanul ismétli: Márpedig arra ment Exupéry. Nem zuhant a tengerbe. Eltűnt az égben. Ez az igazság. Papok is tanúsíthatják. Mert szent volt, és csillaggá változott... A náci telexezett a Vatikánba, azonnal válaszoltak neki: sem a háború előtt, sem közben, sem a mai napig nem létezett Exupéry nevű szent... Ez lenne a sztori röviden, Csendes.

Nem jött munkába, amikor az öböl széleit csipkébe verte a fagy. Kerestem, hogy odaadjam neki a novellámat, olvassa el. Végigjártam a melegedőket, bekibáltam néhány hajóra, megnéztem a tárház öltözőit.

Váratlanul, élesen hasított belém a felismerés.

Taxival mentem Békásmegyerre, szemközt a Lupa-szigettel.

Ott feküdt a parton kihűlve. A taxis ordított a mikrofonba.

"Fauno" (moszko)

NA
N. H. H.